

NYHETER

Nyhetschef: Lowe Strandberg, Mikael Stengård
och Ida Hansson Brusewitz. red@di.se 08-573 650 31

Revansch för fysiker
Jocelyn Bell Burnell fick aldrig Nobelpriset i fysik – trots att det var hon som upptäckte pulsarerna. Nu har hon dock tagit revansch och fått the Breakthrough prize på 3 miljoner dollar, skriver SVT Vetenskap. (TT)

LKAB stoppar pelletsverk
LKAB:s pelletsverk i Svappavaara stoppas under fyra månader, rapporterar Lokala medier. Balkarna som bär kylaren i verket är rostiga och måste bytas ut tidigare än planerat. LKAB har dock fler pelletsverk, två i Malmberget och tre i Kiruna. (TT)

Paragraf sätter

Enkät: Aktiebolagslagen hinder för hållbarhetsarbete

Vinstkraven i aktiebolagslagen lägger kroken för börsbolagens hållbarhetsarbete. Det anser drygt vart tredje storbolag i en Di-enkät.
"Det vore rimligt att ökade krav på hållbarhet återspeglades i lagen", säger Sasja Beslik på Nordea.

"Om bolagets verksamhet helt eller delvis skall ha ett annat syfte än att ge vinst till fördelning mellan aktieägarna, skall detta anges i bolagsordningen" – så står det i Aktiebolagslagen, ABL, tredje kapitlet, tredje paragrafen.

Jurister är oeniga om hur vinstbegreppet ska tolkas. Detta har föranlett att man upprepat avråder bolag från att skriva in ambitioner på hållbarhetsområdet i bolagsordningen – med hänvisning lagens krav på vinstsyfte.

Sussi Kvart, styrelseprofis, tidigare affärsjurist och ledamot av den utredning som lade fram dagens ABL, poängterar att den i grunden är en "fantastisk konstruktion" och att hon anser att företaget måste gå med vinst.

Men hon tycker också att det bör vara centralt att aktiebolag inte känner sig begränsade i sitt hållbarhetsarbete.

Den dominerande tolkningen av Aktiebolagslagen är ingen absolut sanning, enligt Sophie Nachemson-Ekwall, forskare vid Handels-högskolan.

Hon ger två rekommendationer för hur lagen kan skrivas om för ett ökat fokus på hållbarhet.

Gemensamt för merparten av de sju bolagen i Dis enkät som anser att vinstbegreppet i Aktiebolagslagen, ABL, utgör ett hinder för ansvarsfullt företagande är att de har

Di Hållbart näringsliv

■ Läs mer om hållbara affärer på Dagens Industris och Aktuell Hållbarhets specialsajt.

■ Där kan du också prenumerera på nyhetsbrevet. di.se/hallbart-naringsliv

"Här behövs ett förtydligande som uttryckligen gör det möjligt att för in hållbarhetsåtgärder i bolagsordningen. Då skulle företagen kunna göra ett bindande åtagande att agera ansvarsfullt, men självklart med vinstsyftet som överordnat mål."

För att ta reda på hur svenska storbolag förhåller sig till ABL, skickade Di ut en enkät till 40 slumpmässigt valda företag på börsens storbolagslista.

kontrollägare som äger drygt 20 procent av rösterna.

Sophie Nachemson-Ekwall, forskare inom bolagsstyrning vid Handelshögskolan i Stockholm, ser enkätens resultat som ett tecken på att ägare som vill driva hållbarhetsfrågor på tydligas en vinklad tolkning av vinstbegreppet.

"Kontrollägarna vägar inte gå mot den tolkningen, itron att det breda aktieägarkollektivet skulle ifrågasätta om bolaget inte drivs i vinstsyfte. Effekten blir mer av kortsikthet."

De 20 som svarade ger en splittrad bild. 7 av 20 anger att de anser att vinstbegreppet i ABL lägger kroken för ett ansvarsfullt företagande. 13 av 20 bolag, anser inte det. Av de bolag som upplever vinstförmodningen som ett hinder anser 3 att lagen bör skrivas om, 2 svarar "kanske" och 2 tycker inte att det behövs.

Sussi Kvart tycker att enkänten bekräftar att lagen bör skrivas om.
"Ett förtydligande i lagstiftningen skulle underlätta för företag som vill lyfta hållbarhet i bolagsordningen. Om riksdagen gjorde ett sådant ställningstagande skulle man dyra fram positionerna."

Ett bolag som tycker att en förändrad lagstiftning bör tas upp för diskussion är Nordea. Sasja Beslik, chef för hållbara finanser, pekar på vikten av tydliga spelregler och att styrelsen agerar utifrån det mandat som den har fått.

"ABL är en grundpelare i bolagens verksamhet. Men den ska hjälpa företagen, inte stjälpa dem."

"Alla styrmedel bör peka i en hållbar riktning. Om kraven på hållbarhet blev tydligare skulle det underlätta rapportering, uppföljning och

VILL FÖRTYDLIGA. Sussi Kvart, styrelseprofis med juristbakgrund, tycker att lagen bör ses över.

Di Pakta

Så kan lagens vinstbegrepp tolkas

■ En falang inom juristkåren anser att bolag enhårt får göra investeringsringar som skapar större intäkter än kostnader vilket talar emot långsiktigt hållbarhetsarbete.

■ En annan falang anser att bolaget bör kunna ta kostnader som inte ger omedelbara intäkter, men som skapar verksamheten på sikt.

EXPERT. Sophie Nachemson-Ekwall, forskare på Handelshögskolan, vill skriva om lagen.

FOTO: AMANDA LINDGREN

Forskare: Ägarna misstolkar vinstbegreppet

Dagens tolkning – där vinst ofta likställs med vinstmaximering – är dock för snäv, tycker Sophie Nachemson-Ekwall.

Vinstsyftet i ABL är enligt henne att betrakta som en skyddsklausul i de fall där bolagsordningen är otydlig. Och eftersom jurister och aktieägare egenligen byr sig ganska lite om vad som står i bolagsordningen har vinstbegreppet i ABL kommit att ta över, säger hon.

"Vinstsyftet har ontolkats i en marknadsliberal kontext.

värdering av bolagen", säger Sasja Beslik.

Hur skulle en ändrad lagstiftning påverka verksamheten från ditt perspektiv?

"Tydlighet om vilka förväntningar som finns skulle hjälpa oss väldigt mycket, dels bank och finansinstut, dels i relation till de företag vi gör affärer med. Det skulle bli lättare att premiära de bolag som är duktiga."

Ett företag som har markerat sina ambitioner på hållbarhetsområdet genom att lyfta in dem i bolagsordningen är det danska läkemedelsbolaget Novo Nordisk.

Där står att läsa att "bolaget strävar efter att utföra sin verksamhet på ett finansiellt, miljömässigt och socialt ansvarsfullt sätt".

Av de 20 bolag som har besvarat Dis enkät svarar 7 "ja" och 3 "kanske" på frågan om sådana bindande interna krav på hållbarhetsansvar skulle leda till att det egna företaget skulle göra mer på området. Vartannat, 10 bolag, tycker inte det.

Sasja Beslik tror att ett förtydligande kring de legala processer som eventuellt krävs skulle kunna leda till snabbare processer.

Men nu går internationella rekommendationer och stora delar av de institutionella investerarna i riktning mot att styrelsen har ett ansvar att driva ett hållbart företagande."

Hon anser därför att det bör tydliggöras att vinsten inte måste göras "här och nu". Hon har två rekommendationer:

► ABL bör tydliggöra att styrelsen i sitt uppdrag att driva bolaget ska sikta på "uthållig" vinst.
► ABL bör innehålla riktlinjer

"Det skulle underlätta att veta exakt vad vi behöver göra. Mycket skulle bli enklare", säger han.

Vartannat företag

i Dis enkät anser att det vore mer angeläget att lyfta hållbarhet i bolagsordningen om institutionella investerare ställde det kravet.

Ytterligare vart fjärde bolag svarar att det "kanske" skulle bli mer relevant med ökad press uppifrån.

"De siffrorna överaskade mig, det verkar inte som att företagen har ett genuint intresse för hållbarhet. Många ser inte kopplingen mellan hållbarhetsarbetet och det framtida värdeskapandet, utan siterar och väntar på vad ägarna ska säga. Men börsbolagens styrelser och ledningar borde värna om ligga steget före", säger Sussi Kvart.

Samtliga bolag i Dis undersökning fick besvara enkäten anonymt.

för styrelsen rörande ett ansvarsfullt uppträdande. Här avses ansvar för bolagets intressenter samt ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

"Tolkningen av vinst och styrelsens uppdrag i ABL är utvecklad i en svensk samhällskontext. Det finns framgångsrika företag världen över som drivs med ett bredare intressentperspektiv, där aktieägarna har skäl att vara nöjda ändå", säger Sophie Nachemson-Ekwall.

JENNY STENSTEDT

Jenny.stenstedt@di.se

070-361 97 54